

SamenOverScheiden

Scheiden

In grote lijnen kan een scheiding in Nederland op twee manieren doorlopen worden. U kunt proberen samen afspraken te maken over de gevolgen van de scheiding. Dit kan met behulp van een scheidingsbegeleider (bemiddelaar). Als onderling overleg niet mogelijk is ontstaat een situatie waarin u tegenover elkaar komt te staan. U verliest in dit geval uw zelfbeschikking omdat de rechter in deze situatie de uitkomst voor u zal gaan bepalen.

Het wezenlijke verschil tussen een gerechtelijke procedure en het gezamenlijk doorlopen van het proces is dat in de gerechtelijke procedure de pijlen vooral zijn gericht op de feiten in het verleden, de juridische gevolgen van deze feiten en de standpunten die hierover kunnen worden ingenomen.

In het gezamenlijk doorlopen van het proces daarentegen, staan niet de feiten en de standpunten centraal, maar de onderliggende bedoelingen, wensen en belangen van partijen. De pijlen zijn gericht op het inrichten van de toekomst. Zeker als u kinderen heeft is dit essentieel. Daarom zijn wij er stellig van overtuigd dat het voor alle partijen het beste is om in de 'schaduw van het recht' samen afspraken te maken over de gevolgen van de scheiding.

Begeleiding van het scheidingsproces bij Samen Over Scheiden

Het scheidingsproces zal beginnen met het maken van een afspraak. Beide partijen worden tegelijkertijd uitgenodigd. We kunnen dan kennismaken en inventariseren wat er moet gebeuren om het proces goed te kunnen doorlopen. Naast het in goede banen leiden van de communicatie tussen u en uw toekomstige ex-partner helpen wij u ook met de praktische zaken. In hoofdlijnen komen de volgende onderwerpen aan de orde:

1. Ouderschapsplan ten behoeve van de kinderen
2. Verdeling van de bezittingen (waaronder de eventuele eigen woning)
3. Kosten van kinderen en kinderalimentatie
4. Eventuele partneralimentatie
5. Inzichtelijk maken van toekomstig maandelijks besteedbaar inkomen
6. Verdeling van pensioenen
7. Hoe om te gaan met het risico op overlijden tijdens of na de scheiding
8. De verzekeringsportefeuille
9. Afspraken over mogelijk toekomstig verschil van mening over gemaakte afspraken of nieuwe ontwikkelingen die mogelijk leiden tot een voor jullie wenselijke bijstelling van gemaakte afspraken
10. Vastleggen van de afspraken in een overeenkomst (echtscheidingsconvenant)
11. Tips voor uw belastingaangifte in het jaar van de scheiding
12. Evaluatie van de begeleiding

Als u zich beiden kunt vinden in de begeleiding, kan de mediationovereenkomst getekend worden. Hierna volgen een aantal inhoudelijke gesprekken.

Nadat over alle deelonderwerpen overeenstemming is bereikt kunnen de gemaakte afspraken worden vastgelegd in een concept echtscheidingsconvenant. Als u zich beiden kunt vinden in deze afspraken kan het definitieve echtscheidingsconvenant getekend worden.

Afhankelijk van uw samenlevingsvorm zullen de bijbehorende formaliteiten doorlopen worden. Hierbij kunt u denken aan het indienen van het echtscheidingsverzoekschrift bij een rechtbank die de scheiding in het geval van een huwelijk formeel moet uitspreken en inschrijven in het daarvoor bedoelde register.

De scheiding is nu in onderling overleg op een zorgvuldige manier afgewikkeld.

Pendelmediation

Indien het in uw situatie gezien de onderlinge verhoudingen niet mogelijk is om het scheidingsproces samen te doorlopen, kunnen we door middel van 'pendelmediation' uw scheiding doorlopen. Dit is een methode waarbij wij individuele gesprekken met u en uw toekomstige ex-partner voeren. Naar aanleiding van de gesprekken kunnen wij u helpen bij het kiezen van een oplossingsrichting en het maken van afspraken over de scheiding.

Individuele begeleiding

Indien het niet mogelijk is om het scheidingsproces gezamenlijk met uw partner te doorlopen kunnen wij u individueel begeleiden. Ook voor vraagstellingen ten aanzien van deelaspecten gerelateerd aan het scheidingsproces kunt u bij ons terecht.

Kosten

De dienstverlening van mediation kost bij ons € 75,00 per persoon per uur (exclusief BTW) per uur. In overleg kan ook een vaste vergoeding € 1049,00 (exclusief BTW) per persoon voor het gehele traject worden afgesproken. In heel veel gevallen is subsidie van toepassing. De kosten zijn dan aanmerkelijk lager. Wij moeten u dit aanbieden.

Begeleiding van uw scheiding door een mediator kost in zijn totaliteit gemiddeld € 2.750,00 (exclusief BTW) Als u beiden een individuele advocaat in de arm moet nemen, dan zijn de totale kosten gemiddeld € 8.000,- (bron: NRC Handelsblad, 2 april 2018). Sommige aanbieders bieden eveneens hypotheekadvies aan. De kosten van alleen Mediation worden dan onduidelijk. Wij adviseren om nooit met deze partijen in zee te gaan. Het wordt volkomen ondoorzichtig, schoenmaker blijft bij je leest.

Scheidingsproces

Voor u ligt een document dat inzicht en informatie geeft in alle relevante onderdelen van een (echt)scheiding. Een stroomschema van het scheidingsproces vindt u op pagina 9. De uitleg over het scheidingsproces is beschreven in pagina 1 tot en met 8. Daarnaast hebben wij een overzicht gemaakt van alle gegevens die wij nodig hebben voor de afwikkeling van de verschillende deelonderwerpen van de scheiding. Wij hopen dat deze beknopte uitleg van de scheidingsprocedure u inzicht geeft in het scheidingsproces en bijdraagt aan een zorgvuldige afwikkeling hiervan.

Fase 1 Ouderschapsplan ten behoeve van de kinderen

Jonge kinderen zijn evident afhankelijk van hun ouders. Na een scheiding blijft deze afhankelijkheid gewoon bestaan. Ouders behouden in principe ook na een scheiding het gezamenlijke gezag over hun kinderen. De vertrouwde gezinssituatie gaat echter verloren. Voor kinderen heeft dit veelal grote gevolgen, omdat ook voor hen een instabiele periode zal aanbreken. Kinderen kunnen

gedurende een scheiding, maar ook daarna, geconfronteerd worden met verschillende emoties. Intense gevoelens van boosheid en verdriet komen vaak voor.

Of een kind gevolgen ondervindt van een scheiding wordt voor een belangrijk deel bepaald door de mate waarin tijdens de scheiding conflicten voorkomen. Door conflicten komt het kind vaak tussen de ouders in te staan, wat gevolgen kan hebben voor het hechtingsproces. Omdat het hechtingsproces een essentieel onderdeel is in de ontwikkeling van kinderen, is het van groot belang dat ouders hun conflicten weten te beheersen. Het gevoel te moeten kiezen tussen beide ouders maakt de hechting voor een kind moeilijk.

Na een scheiding transformeert de voormalige partnerrelatie tussen de ouders in een collega-ouderrelatie. Tijdens een huwelijk zijn veel zaken die de kinderen aangaan vanzelfsprekend. Feestdagen en vakantieperiodes worden samen ingevuld. Na een scheiding vallen deze vanzelfsprekendheden weg. Er moeten afspraken gemaakt worden over de opvoeding en situatie van de kinderen. Ouders die het gezamenlijke gezag hebben over hun kinderen moeten sinds 1 maart 2009 al deze zaken in een verplicht ouderschapsplan opstellen. Hierin worden de woon- en verblijfplaats van de kinderen en de opvoed- en zorgtaken vastgelegd. In het verlengde hiervan moeten afspraken gemaakt worden over de bijdrage in de kosten van de kinderen. Daarnaast moet besproken worden wie mag beslissen over medische zaken en bijvoorbeeld toekomstige schoolkeuzes. Ook moeten afspraken gemaakt worden over hoe de ouders elkaar van informatie voorzien. Het is voor kinderen erg belangrijk dat er financiële stabiliteit is. Daarnaast dragen duidelijke afspraken tussen ouders onderling bij aan het welbevinden van een kind. Voor het opstellen van het ouderschapsplan kunt u gebruik maken van het 'Werkblad Ouderschapsplan' dat u zal worden toegestuurd. Als u hier overeenstemming over heeft bereikt zal op basis van het werkblad een concept ouderschapsplan worden opgesteld en aan u worden toegestuurd. Als u zich hierin kunt vinden dan kan het plan ondertekend worden.

Fase 2 Verdeling van de bezittingen (waaronder een eventuele eigen woning)

In onderling overleg kunt u afspraken maken over de verdeling van de bezittingen. Om dit op een zorgvuldige manier te doen, doorlopen we drie stappen.

Stap 1: De juridische vermogensverdeling

In eerste instantie verzoeken wij u een inventarisatie te maken van alle bezittingen en schulden. Om u hierbij te helpen hebben wij een overzicht bijgesloten waarin een opsomming wordt gegeven van mogelijke bezittingen en schulden. Op basis van de stukken die door u worden aangeleverd zal een overzicht worden opgesteld. Als u huwelijkse voorwaarden heeft laten opmaken voor het sluiten van het huwelijk dan verzoeken wij u hiervan een exemplaar aan ons te verstrekken.

Stap 2: De werkelijk overeengekomen vermogensverdeling

In overleg besluit u wie welke bezittingen en eventuele schulden krijgt toebedeeld. Er wordt een datum afgesproken over het bepalen van de waarde van de vermogensbestanddelen. Daarnaast wordt een datum afgesproken wanneer de bezittingen worden overgedragen. Al deze zaken zullen in het echtscheidingsconvenant worden vastgelegd.

Soms is het niet mogelijk een bepaalde gewenste verdeling af te spreken. Dit kan bijvoorbeeld verband houden met het wel of niet kunnen verkrijgen van een eventuele hypotheek of het ontslaan van één van de partners uit diens verplichtingen.

Stap 3: Het berekenen van over- of onderbedeling

Als één van u meer bezittingen verkrijgt dan waar op grond van de juridische vermogensverdeling recht op is, wordt deze persoon overbedeeld. De andere partner wordt dan uiteraard onderbedeeld. Om eventuele overbedeling te neutraliseren zal de overbedeelde partner een vergoeding betalen aan de onderbedeelde partner.

Waardering:

Soms is het niet mogelijk om in onderling overleg de exacte waarde van een bepaald goed vast te stellen. In een dergelijke situatie kunnen we een externe deskundige inschakelen voor het bepalen van de waarde van het goed. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn bij de vaststelling van de waarde van een woning, auto, antiek, et cetera.

Bankrekeningen:

Vooruitlopend op de scheiding kan het handig zijn om alvast nieuwe betaal- en/of spaarrekeningen te openen, zodat straks ieder een eigen rekening heeft. Het is ook mogelijk de tenaamstelling van een bankrekening in onderling overleg te wijzigen, zodat de bankrekening alleen op naam komt te staan van degene aan wie de betreffende rekening wordt toebedeeld.

Fase 3 Kinderalimentatie en eventuele partneralimentatie

Kinderalimentatie

In het ouderschapsplan zijn afspraken gemaakt over de toekomstige invulling van de opvoeding van de kinderen. Naast alle sociale aspecten moeten ook afspraken gemaakt worden over de verdeling van de kosten van de kinderen. Als uitgangspunt geldt dat u hier in onderling overleg afspraken over mag maken. Vaak wordt er een alimentatieberekening gemaakt die als richtlijn kan dienen voor de hoogte van de af te spreken kinderalimentatie. Deze berekening zullen wij voor u opstellen.

Voor de bepaling van de kinderalimentatie voor kinderen tot 18 jaar wordt meestal uitgegaan van de zogenaamde 'Tremenormen'. Bij het vaststellen van de kosten van kinderen, wordt ook rekening gehouden met de ontvangen kinderbijslag. De kosten die resteren na aftrek van de kinderbijslag, wordt het 'eigen aandeel in de kosten van kinderen' genoemd. Dit eigen aandeel is gebaseerd op het netto besteedbaar gezinsinkomen op het moment van scheiden.

De kosten van de kinderen worden na de scheiding tussen u beiden verdeeld naar rato van uw inkomen (draagkracht).

Op basis van de geïnventariseerde gegevens zal een berekening worden opgesteld van:

1. De kosten van de kinderen
2. De draagkracht van u beiden na de scheiding
3. De hoogte van de kinderalimentatie

Deze berekeningen worden vervolgens met u besproken. Op basis hiervan kunt u afspraken maken over de definitieve hoogte van de alimentatie.

De kosten van de kinderen kunnen de komende jaren veranderen. Dit kan bijvoorbeeld komen doordat kinderen gaan studeren. Dit kan een aanleiding zijn om opnieuw afspraken te maken over de hoogte van de kosten en de verdeling hiervan. Daarnaast kunnen inkomenssituaties wijzigen waardoor de mogelijkheid om bij te dragen in de kosten van de kinderen verbeteren of verslechteren.

Uit de wet volgt automatisch dat de kinderalimentatie jaarlijks wordt geïndexeerd met een percentage dat door de overheid wordt vastgesteld. Het wettelijk indexeringspercentage wordt aan het einde van ieder jaar gepubliceerd. De overeengekomen kinderalimentatie wordt dan per 1 januari verhoogd met het indexeringspercentage. De percentages zijn te vinden op de site van het zgn. [LBIO](#) (het landelijk bureau invordering partner- en kinderalimentatie) voor 2022 is dat 1.9%

Eventuele partneralimentatie

Over eventuele partneralimentatie mag u net als bij de kinderalimentatie, in onderling overleg afspraken maken. Vaak wordt er een alimentatieberekening gemaakt die als richtlijn kan dienen voor de hoogte van de overeen te komen partneralimentatie. Deze berekening zullen wij, tenzij we anders afspreken, voor u opstellen.

Indien zich in de toekomst wezenlijke wijzigingen voordoen in de persoonlijke of financiële omstandigheden van één van u beiden, kan er aanleiding zijn de partneralimentatie opnieuw vast te stellen. Dit kan het geval zijn bij een substantiële verandering van het inkomen van één van beiden, zoals het onverhoopt werkloos worden. Ook kan er sprake zijn van een nieuwe partner waardoor de onderhoudsverplichting in principe komt te vervallen. In de praktijk wordt soms een proefperiode voor het samenwonen afgesproken waarin de partneralimentatie wordt opgeschort. Als de samenleving in de proefperiode wordt verbroken dan herleeft de alimentatieverplichting. Als de samenwoning wordt voortgezet dan wordt de partneralimentatie definitief beëindigd. Net zoals de kinderalimentatie wordt ook de partneralimentatie jaarlijks geïndexeerd. Partneralimentatie kan in overleg ook in één keer afgekocht worden.

Fiscale aspecten en aspecten met betrekking tot sociale voorzieningen (niet uitputtend):

Kinderalimentatie

- Diegene die kinderalimentatie ontvangt hoeft hierover geen inkomstenbelasting te betalen;
- Het recht op belastingaftrek voor levensonderhoud voor kinderen jonger dan 21 jaar is per 1 januari 2015 komen te vervallen;
- De ouder waar de kinderen staan ingeschreven kan recht hebben op extra heffingskortingen;
- Aan de SVB zal doorgegeven moeten worden wie de kinderbijslag zal ontvangen.

Partneralimentatie

- Diegene die partneralimentatie betaalt kan deze als persoonsgebonden aftrek in mindering brengen op zijn/haar inkomen; LET OP er is een tariefverschil tussen de betaler en ontvanger van 9.5% in 2022
- Diegene die partneralimentatie ontvangt moet hierover inkomstenbelasting betalen;
- Over partneralimentatie kan de ontvanger een inkomensafhankelijke bijdrage Zorgverzekeringswet verschuldigd zijn (6.7% in 2022);
- Voor de ontvanger geldt partneralimentatie als inkomen. De hoogte van het totale inkomen is van belang voor de berekening van bijvoorbeeld het kindgebonden budget, eventuele huurtoeslag, et cetera.

In fase 6 wordt ingegaan op het alimentatierisico bij overlijden van de alimentatieplichtige.

Fase 4 Inzichtelijk maken van de toekomstige financiële situatie

Nadat de bezittingen zijn verdeeld en de alimentatie is overeengekomen kan het netto besteedbaar inkomen na de scheiding definitief vastgesteld worden. Hierbij wordt rekening gehouden met alle inkomsten, fiscale voorzieningen (inkomensafhankelijke combinatiekorting, de alleenstaande ouderkorting is per 1 januari 2015 komen te vervallen), eventuele zorgtoeslag, kinderbijslag, kindgebonden budget, et cetera. Naast de eerder opgestelde berekeningen zal een overzicht worden opgesteld van dit nieuwe maandelijkse inkomen.

Fase 5 Verdeling van pensioenen

Voor de verdeling van het tijdens het huwelijk opgebouwde pensioen gelden wettelijke regels die zijn opgenomen in de Wet Verevening Pensioen bij Scheiding (Wet VPS). Kort samengevat geldt dat het

ouderdomspensioen dat is opgebouwd tijdens het huwelijk bij helfte dient te worden verdeeld. Het bijbehorende volledige nabestaandenpensioen wordt vaak ingevolge de Pensioenwet geheel toebedeeld aan de ex-partner. Er zijn ook situaties waarbij het nabestaandenpensioen bij echtscheiding komt te vervallen.

Partners mogen ook afwijken van deze wettelijke regeling. Zo is er de mogelijkheid om een andere verdeling als hierboven beschreven overeen te komen.

In overleg kunnen partijen ook kiezen voor conversie. Het pensioen wordt dan verdeeld in twee individuele pensioenen. Iedere partner krijgt zijn of haar gedeelte vanaf de eigen pensioengerechtigde leeftijd (bij verevening gaan de pensioentermijnen in op de pensioengerechtigde leeftijd van diegene die het pensioen heeft opgebouwd). Een gevolg van conversie is dat het nabestaandenpensioen komt te vervallen en dat bij het overlijden van de ex-partner zijn of haar pensioen vervalt. Terwijl bij de verevening volgens de Wet VPS het pensioen dan weer zou terugkomen bij diegene die het pensioen had opgebouwd. Voor conversie kan een berekening bij de pensioenuitvoerder opgevraagd worden.

Voor werknemers die in dienst zijn bij hun eigen BV en pensioen opbouwen in eigen beheer spelen extra aandachtspunten. Hier zal apart aandacht aan gegeven worden.

Tot slot is er ook nog een mogelijkheid om pensioen te verrekenen. Het valt buiten het doel van dit document om hier dieper op in te gaan. Het kan echter enorm helpen als het bijvoorbeeld gaat om het betaalbaar maken voor de achterblijver bij een woning in eigendom.

Fase 6 Risico van overlijden tijdens of na de scheiding

Tijdens de scheidingsperiode wordt door beide partners intensief nagedacht over de afspraken die moeten worden gemaakt betreffende de scheiding. Helaas wordt vaak vergeten dat er in deze periode ook sprake kan zijn van een plotseling overlijden van één van beiden. De relatie wordt dan niet beëindigd door de scheiding maar door het overlijden. De afhandeling van de nalatenschap wordt dan behalve door de wettelijke regels bepaald door het bestaande testament, huwelijksvoorwaarden of samenlevingsovereenkomst. De in deze akten opgenomen afspraken zijn gemaakt tijdens de relatie en komen vaak niet meer overeen met de wensen van de scheidende partners.

Graag willen wij u verzoeken na te denken over dit onderwerp. Kunnen de bestaande afspraken voorlopig blijven bestaan of willen jullie deze aanpassen? Indien u de afspraken wilt aanpassen zullen wij u doorverwijzen naar een notaris. In overleg met de notaris kunt u vast laten leggen wie bij overlijden moet erven. Ook kan er een bewindvoerder aangewezen worden voor het bestuur van de nalatenschap gedurende de periode dat eventuele kinderen nog minderjarig zijn. Als het voor u niet duidelijk is wat het effect is van de bestaande afspraken dan kunnen we dit samen bespreken.

Na een scheiding vragen niet alleen de gevolgen van het eigen overlijden aandacht. Ook het overlijden van de ex-partner kan grote gevolgen hebben. Onder andere in de inkomenssituatie. Zo kan door het overlijden van de ex-partner de kinderalimentatie en eventuele partneralimentatie komen te vervallen. Op basis van een berekening die voor u zal worden gemaakt wordt het inkomensrisico na overlijden van de ex-partner in kaart gebracht. Als daar behoefte aan is kan een voorziening getroffen worden om dit risico te beperken.

Fase 7 De verzekeringsportefeuille

De huidige schadeverzekeringen zullen door één van u beide worden voortgezet. De ander zal tijdig zelf nieuwe verzekeringen moeten aanvragen. Verzekeringen die vaak voorkomen zijn: een aansprakelijkheidsverzekering, een inboedelverzekering, rechtsbijstandverzekering, doorlopende

reisverzekering en eventueel een opstalverzekering. Ook mag de ziektekostenverzekering niet vergeten worden.

Fase 8 Afspraken maken over toekomstige geschillen

Na de scheiding kan het belangrijk zijn de gemaakte afspraken te evalueren. Als er kinderen betrokken zijn bij de scheiding is regelmatige evaluatie essentieel. De invulling van de opvoeding zoals is vastgelegd in het ouderschapsplan kan hierbij onder andere aan de orde komen. Het kan voorkomen dat u ten aanzien van een bepaald onderdeel niet tot afspraken kunt komen. Het is goed om in dit stadium afspraken te maken hoe u hiermee om zal gaan.

Fase 9 Gemaakte afspraken vastleggen in het echtscheidingsconvenant

Op het moment dat over alle deelonderwerpen overeenstemming is bereikt kunnen alle afspraken voor u worden verwoord in een concept echtscheidingsconvenant. Dit convenant zal aan u beiden worden toegestuurd. We kunnen dan een nieuwe afspraak maken om dit convenant samen door te spreken. Als de inhoud van het convenant voor u beiden duidelijk is en u zich kunt vinden in de gemaakte afspraken kan het convenant ondertekend worden.

Fase 10 Verzoek tot scheiding indienen bij de rechtbank

Als het gehele proces is doorlopen dan kan het verzoek tot scheiding samen met het ouderschapsplan bij de rechter ingediend worden. De rechter wordt daarnaast verzocht de afspraken die zijn vastgelegd in het echtscheidingsconvenant integraal op te nemen in zijn beschikking. Hierdoor worden de gemaakte afspraken door de rechter bekrachtigd. Het verzoekschrift wordt door een advocaat bij de rechtbank ingediend.

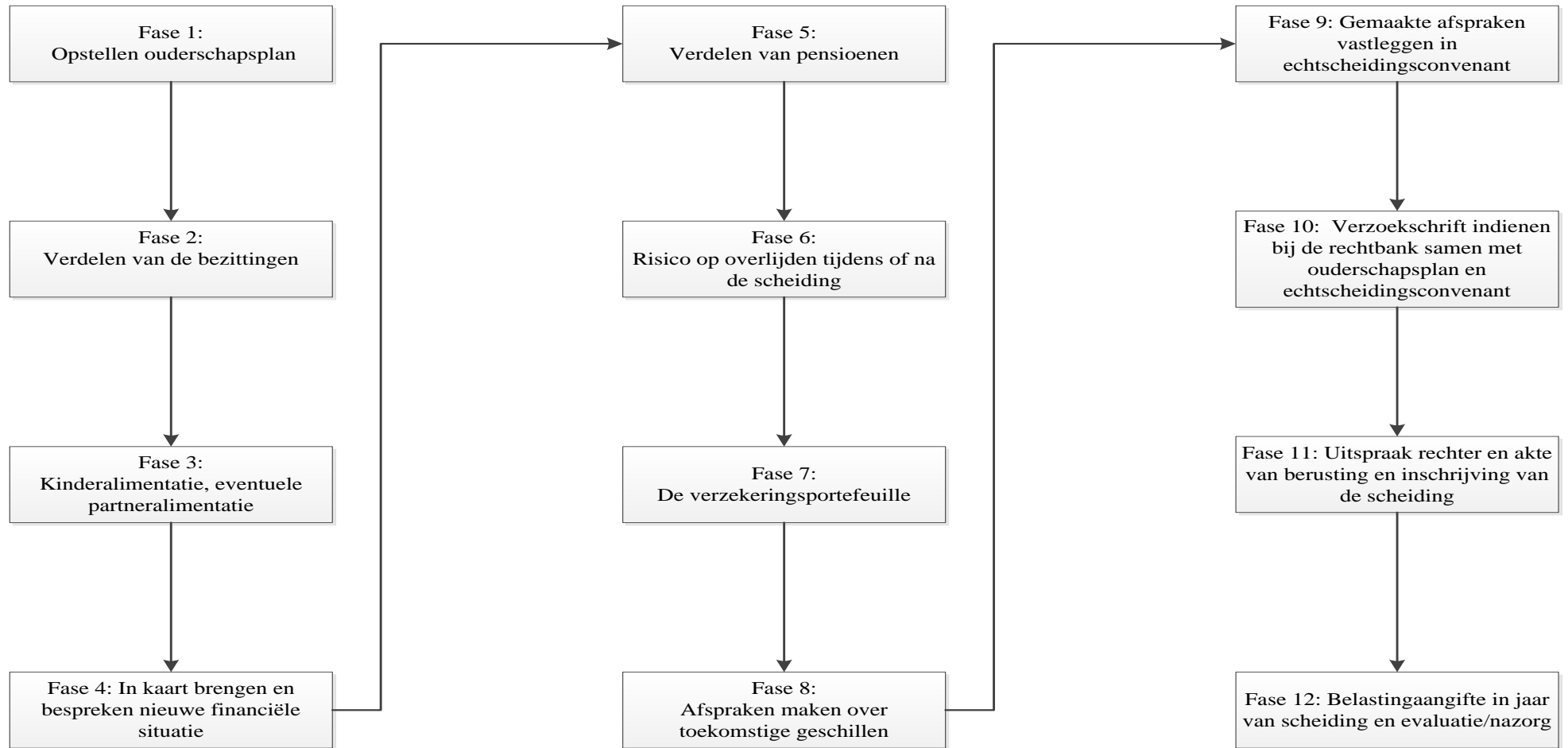
Fase 11 Uitspraak rechter en akte van berusting

Op het moment dat de rechter de scheiding heeft uitgesproken zal dit aan u beiden worden bevestigd. Op dat moment dient een zogenaamde akte van berusting getekend te worden. Hiermee wordt aangegeven dat u zich in de uitspraak van de rechter berust.

Fase 12 Uitspraak rechtbank en evaluatie

Nadat de akte van berusting is getekend en samen met de uitspraak van de rechtbank naar de Basisregistratie Personen (BRP, voorheen GBA) is toegezonden kan de scheiding worden ingeschreven in de registers van de burgerlijke stand. Hierdoor is de scheiding formeel afgewikkeld. Wij zullen op dat moment met u beiden contact opnemen om het scheidingsproces te evalueren. Als er op dat moment nog vragen zijn dan kunnen deze besproken worden. U kunt ons een half jaar na deze registratie kosteloos vragen stellen over uw scheidingsproces.

Scheidingsproces

Bijlage 1: Checklist benodigdheden afwikkeling scheidingsproces

Voor een goede afwikkeling van uw scheiding is een uitgebreide inventarisatie noodzakelijk. Wij willen u vragen onderstaande documenten aan te leveren.

Algemeen:

- Kopie van uw paspoorten;
- Kopie van de huwelijksakte;
- Huwelijkse voorwaarden;
- Testamenten.

Vermogensverdeling

- Opgaven van alle bezittingen en schulden (zie checklist bijlage 2).

Inkomensgegevens

- Loonstroken van de afgelopen 3 maanden;
- Jaaropgaven van de afgelopen 3 jaar;
- Jaarstukken van de afgelopen 3 jaar (bij onderneming);
- De recentste gezamenlijke uitgebreide belastingaangifte.

Overige

- Kopieën van alle schadeverzekeringen;
- Pensioenoverzichten;
- Getekende machtiging voor het opvragen van financiële gegevens.

Benodigdheden ten behoeve van de rechtbank (let op recentheid documenten)

- Gedateerd en gewaarmerkt afschrift van de akte van geboorte van ieder minderjarig kind;
- Gedateerd en gewaarmerkt afschrift van de huwelijksakte.

Bijlage 2: Checklist Bezittingen en Schulden

Voor een goede afwikkeling van de scheiding is het nodig dat u van al uw bezittingen en schulden een overzicht maakt. Ook verzamelt u zoveel mogelijk bewijsstukken van uw bezittingen en schulden en van de waarden. Deze lijst is niet uitputtend bedoeld. Ga altijd zelf na of u alle bezittingen en schulden heeft vermeld. De lijst hieronder is een hulpmiddel bij het verzamelen van de stukken die u bij mij kunt inleveren in verband met het verdelen/verrekenen van uw bezittingen en schulden. Deze lijst heeft hoofdzakelijk betrekking op de gemeenschap van goederen.

1. Eigen woning/ander onroerend goed

- Eigendomsbewijs (notariële eigendomsakte);
- Afrekening(en) notaris
- Recente aanslag Gemeentelijke Belastingen met vermelding WOZ-waarde;
- Taxatierapport of alvast een (eigen) waarde inschatting.

2. Hypotheek

- Alle notariële hypotheekakten, zowel van de eigen woning als van ander onroerend goed;
- Jaaroverzichten hypotheekstanden, afrekening van de notaris.

3. Kapitaalverzekeringen i.v.m. de eigen woning

- Polissen van alle kapitaalverzekeringen i.v.m. de eigen woning (meest recente waarde overzichten).

4. Overige kapitaalverzekeringen

- Polissen van alle overige kapitaalverzekeringen (meest recente waarde overzichten).

5. Lijfrentepolissen

- Polissen van alle lijfrenteverzekeringen (meest recente waarde overzichten).

6. Auto, caravan, motor, boot etc.

- Merk, type, kenteken, kilometerstand noteren en evt. bijzonderheden (schade);
- Laten taxeren bij dealer en/of ANWB-koerswaarde opvragen [ANWB Koerslijst](#);
- Of draai waardes van vergelijkbare auto's uit via internet (autotrader.nl, autotrack.nl, autoweek.nl/occasions).

7. Bankrekeningen en spaarrekeningen

- Overzicht van alle bankrekeningen met recente saldo informatie (zowel de rekeningen op naam van één van u beiden, als en/of rekeningen).

8. Beleggingen

- Afschriften en recente overzichten van alle beleggingsproducten (aandelen, fondsen etc.).

9. Spaarloonrekeningen/-regelingen en Levensloop producten

- Afschriften van alle spaarloonrekeningen, - verzekeringen en Levensloop producten.

10. Aanspraak vakantiegeld

Als u bijvoorbeeld in februari gaat scheiden, is er al een fors deel van het vakantiegeld opgebouwd. De aanspraak op vakantiegeld kan in de verdeling worden betrokken.

11. Nalatenschap/vordering uit nalatenschap/onverdeelde nalatenschap/uitsluitingsclausule

Is een naaste overleden in de afgelopen jaren, dan kan het zijn dat u een vordering heeft op de langstlevende echtgenoot van de overledene, die meestal pas opeisbaar is bij overlijden van de langstlevende echtgenoot van de overledene. Die vordering moet gewaardeerd worden en in het kader van de verdeling mogelijk worden meegenomen. Ook kan het zijn dat iemand in uw familie (bijvoorbeeld een ouder) recent is overleden, terwijl de nalatenschap nog moet worden verdeeld. Ook hiervan moet u mij in kennis stellen. Soms heeft de erflater in een testament bepaald, dat alles wat wordt nagelaten, niet in enige gemeenschap van goederen etc. valt. We noemen dat een uitsluitingsclausule. Het kan dan zijn, dat een nalatenschap die u in het verleden heeft ontvangen, niet hoeft te worden verdeeld. Of misschien heeft u nog recht op verrekening ten opzichte van uw ex-partner. Verzamel alles wat betrekking heeft op nalatenschappen. Testament, evt. verdelingsakte, aanslag successierecht, et cetera.

12. Schenkingen tijdens het huwelijk gekregen?

Ook schenkingen die u tijdens het huwelijk mogelijk heeft gekregen, kunnen net als nalatenschappen buiten een gemeenschap van goederen vallen, namelijk als dit bij de schenking is bepaald. Verzamel alle stukken van deze schenking.

13. Aanspraken op een ontslagvergoeding/smartengeld/overig privévermogen

Geef uw scheidingsbegeleider bewijsstukken van een door u/uw ex-partner ontvangen ontslagvergoeding/ smartengelduitkering/schade-uitkering/overig privévermogen.

Een ontslagvergoeding die tijdens het huwelijk is uitbetaald in een stamrechtverzekering/lijfrente verzekering hoeft niet altijd geheel te worden verdeeld. Verzamel de ontslagstukken en bespreek dit met de scheidingsbegeleider. Voor een smartengelduitkering of schade-uitkering (bijvoorbeeld na een ongeluk) geldt, dat deze niet in zijn geheel in de verdeling hoeft te worden betrokken. Lever alle bewijs in bij uw scheidingsbegeleider, zodat deze u kan adviseren.

14. Inboedel

Maak een zo compleet mogelijke lijst met alle te verdelen inboedelgoederen, bij voorbeeld onderverdeeld per kamer. Geef ook aan wie welk goed toegedeeld kan krijgen of doe hiervoor een voorstel.

15. Onderneming

Heeft u een onderneming (eenmanszaak, VOF, maatschap, BV) of aandelen in een bedrijf? Voeg bewijsstukken bij:

- Uittreksel KvK van de onderneming(en);
- Statuten van de BV's - Holding(en) en werkmaatschappij(en) - VOF contract, etc.;
- Aandeelhoudersregister BV's;
- Jaarstukken onderneming van de afgelopen 3 jaar, incl. toelichting. Concept jaarrekening (update);
- Een waardering/eerste waarde indicatie van de onderneming/aandelen/rek-courant positie.

16. Schulden

Verzamel bewijsstukken van alle schulden en lever de meest recente overzichten/afschriften in. Het gaat om alle schulden, incl. debet standen op betaalrekening, creditcard, leningen bij de banken, schulden aan postorderbedrijven, studieschulden IBG etc. Geef een omschrijving van de besteding van de gelden/ de redenen van ontstaan van de schuld.

17. Heeft u privé geld geïnvesteerd in een gemeenschappelijke bezitting?

Stel: u heeft 5 jaar geleden een erfenis/schenking ontvangen met een uitsluitingsclausule en u heeft die erfenis gebruikt als onderdeel van de financiering van een nieuwe woning. Dan heeft u bij echtscheiding ongetwijfeld nog iets te verrekenen met uw ex-partner. Verzamel hiervan zoveel

mogelijk stukken (van de erfenis, maar ook van de investering in het gemeenschappelijk bezit). Stel uw registermediator in ieder geval op de hoogte hiervan.